

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 171/05-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2005 predbežne prerokoval sťažnosť I. K., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 3 a čl. 44 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky spoločnosťou Q., s. r. o., prevádzkujúcou zber druhotných surovín v areáli TJ Lokomotíva v K., spoločnosťou L., a. s., K., prenajímajúcou pozemok na účely tejto prevádzky, mestskou časťou K., ktorá vydala súhlasné stanovisko č. PA-363/394/02 z 9. júla 2002 k prevádzke zberu druhotných surovín v areáli TJ Lokomotíva a Okresným úradom Košice I, ktorý vydal povolenie č. ŽP – 2002/01831 GAB zo 14. novembra 2002 na prevádzku zberne druhotných surovín, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2005 doručená sťažnosť I. K., K., zastupujúceho občanov mestskej časti K., žijúcich za

štadiónom TJ Lokomotíva v K. (ďalej len sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 3 a čl. 44 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) spoločnosťou Q., s. r. o., prevádzkujúcou zber druhotných surovín v areáli TJ Lokomotíva v K., spoločnosťou L., a. s., K., prenajímajúcou pozemok na účely tejto prevádzky, mestskou časťou K. (ďalej len „mestská časť“), ktorá vydala súhlasné stanovisko č. PA-363/394/02 z 9. júla 2002 k prevádzke zberu druhotných surovín v areáli TJ Lokomotíva a Okresným úradom Košice I (ďalej len „okresný úrad“), ktorý vydal povolenie č. ŽP - 2002/01831 GAB zo 14. novembra 2002 na prevádzku zberne druhotných surovín.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že je hovorcom petičného výboru občanov mestskej časti žijúcich za štadiónom TJ Lokomotíva v K. Títo občania (je ich 62) 16. augusta 2002 podpísali petičnú sťažnosť, a to žiadosť o zrušenie prevádzky zberu druhotných surovín v areáli TJ Lokomotíva a jej premiestnenie zo športovo oddychovej zóny v obytnej štvrti do priemyselnej zóny, kde takáto typická prevádzka patrí.

Sťažovateľ poukazuje na to, že všetky pripomienky a konkrétne poukázania na porušovanie zákonov a protiprávnosť vydania súhlasu na otvorenie prevádzky zberných druhotných surovín v uvedenej lokalite u jednotlivých zainteresovaných orgánov štátnej a verejnej správy ostali neúčinné. Aj napriek tomu, že starostka mestskej časti zrušila svoje záväzné stanovisko č. PA-363/394/02 vo veci začatia prevádzkovania zberne druhotných surovín v areáli TJ Lokomotíva, netrvá na uzavretí tejto prevádzky.

Podľa sťažovateľa spoločnosť zaoberajúca sa zberom druhotných surovín začala svoju činnosť vykonávať bez súhlasu okresného úradu, odboru životného prostredia. Za tento nedostatok okresný úrad postihol spoločnosť len pokutou vo výške 500 Sk. Napriek tomu, že na porade dotknutých občanov a zainteresovaných zamestnancov štátnej a verejnej správy 1. októbra 2002 odzneli všetky pripomienky, okresný úrad následne 14. novembra 2002 vydal súhlas na prevádzku zberu šrotu pod č. ŽP-2002/01631-GAB.

Sťažovateľ v okolnostiach prípadu namieta, že takýmto konaním už uvedených orgánov bolo povýšené právo na podnikanie nad právo na život a zdravie, zdravé životné prostredie. Hluk, toxické výpary z rôznych chemikálií a zvýšené znečistenie majú vážny dopad na zdravie občanov žijúcich za štadiónom TJ Lokomotíva (psychosomatické ochorenia a stresové situácie) a na životné prostredie.

Porušenie označených základných práv preto vidí sťažovateľ v postupe mestskej časti, ktorá napriek tomu, že napokon zrušila svoje záväzné stanovisko k predmetnej prevádzke zberu druhotných surovín v areáli TJ Lokomotíva, netrvá na zastavení činnosti tejto prevádzky, čím koná v rozpore s jej všeobecne záväzným nariadením č. 42 (o zákaze akéhokoľvek podnikania v športovo-oddychovej zóne ohraničenej ulicami.....). Za porušovateľa označených základných práv označil sťažovateľ aj okresný úrad, ktorý podľa neho postupmi súvisiacimi s otvorením prevádzky v uvedenej lokalite porušil Stavebný zákon (neprejednanie zmeny užívania budov a plôch s dotknutými obyvateľmi, umiestnenie prevádzky – skladovanie kovového šrotu nad prekrytým Č. potokom, v blízkosti veľkoskladu farbív a lakov, papiera, výrub chránených stromov, nedovolený vstup do areálu aj s príjazdovou cestou), a taktiež aj spoločnosť Q., s. r. o., prevádzkovaním zberu druhotných surovín a L., a. s., K., pretože prenajala pozemok na tieto účely.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd

- deklaroval porušenie základných práv občanov, ktorých zastupuje, a to ich práva podľa čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 3 a čl. 44 ods. 1, 2 a 3 ústavy spoločnosťou Q., s. r. o., spoločnosťou L., a. s., K. a mestskou časťou vydaním súhlasného stanoviska č. PA-363/394/02 z 9. júla 2002 a okresným úradom vydaním povolenia na prevádzku zberne druhotných surovín č. ŽP – 2002/01831 GAB zo 14. novembra 2002

- zrušil povolenie okresného úradu č. ŽP-2002/01831 GAB zo 14. novembra 2002 na prevádzku zberu druhotných surovín a uložil mu predmetnú prevádzku premiestniť z areálu TJ Lokomotíva do priemyselnej zóny.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Podľa obsahu sťažnosti je jej predmetom tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa označených článkov ústavy, ako aj základných práv ďalších 62 občanov mestskej časti, žijúcich za štadiónom TJ Lokomotíva, ktorých ako ich hovorca zastupuje, a to postupom mestskej časti v súvislosti s vydávaním jej stanovísk k prevádzkovaniu podnikateľskej činnosti zberu druhotných surovín v lokalite TJ Lokomotíva v K. (súhlasné stanovisko č. PA-363/394/02 z 9. júla 2002, zrušenie záväzného stanoviska č. PA-VL 226/03/Ba zo 14. apríla 2003), rozhodnutím okresného úradu č. ŽP-2002/01831 GAB zo 14. novembra 2002 o povolení prevádzky zberne druhotných surovín v športovo-oddychovej zóne v obytnej štvrti, ako aj samotnou činnosťou spoločnosti Q., s. r. o., prevádzkujúcej zber druhotných surovín a L., a. s., K., prenajímajúcej pozemok za tým účelom.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať pred ústavným súdom ochrany len svojich vlastných základných práv. Sťažovateľ nemôže namietat' porušenie práv ďalších občanov mestskej časti, žijúcich za štadiónom TJ Lokomotíva (ktorých ako ich hovorca zastupuje), ale len svojich vlastných. Ústavný súd preto posúdil predmetnú sťažnosť ako individuálnu sťažnosť sťažovateľa, lebo inak by v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základných práv občanov žijúcich v uvedenej lokalite, išlo o sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Ako z obsahu, tak aj z petitu podania sťažovateľa je zrejmé, že ide o ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základných práv a slobôd predovšetkým konaním a rozhodnutiami orgánu štátnej správy a územnej samosprávy (orgánov verejnej správy alebo správnych orgánov) v označenom správnom (stavebnom) konaní.

Podľa § 140 Stavebného zákona ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) rozhodnutie musí byť v súlade

so zákonom a ostatnými právnymi predpismi, musí byť vydané orgánom k tomu príslušným, vychádzať zo spoľahlivého stavu veci a obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takého rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmavanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 250 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku žalobu v správnom súdnictve môže podať aj osoba, „s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo“.

Ak sa teda sťažovateľ domnieva, že postupom správneho orgánu boli porušené jeho základné ústavné práva, tak podľa čl. 46 ods. 2 druhej vety ústavy sa môže obrátiť na správny súd. Ak tento o jeho podaní meritórne nerozhodne bez toho, aby sa vyrovnal s otázkou, či sa vec týka ústavných práv, tak sa dopustí denegatio iustitiae.

Sťažovateľ v okolnostiach prípadu však napáda postup správnych orgánov, nie správneho súdu. Pretože rozhodnutie správneho orgánu vydané v stavebnom konaní nie je z preskúmania súdov v správnom súdnictve vylúčené (II. ÚS 17/02), ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ mal v správnom súdnictve podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku na ochranu svojich základných práv, ktorých porušenie namietal predmetnou sťažnosťou, účinné a dostupné právne prostriedky nápravy (a stále má, pretože v sťažnosti tvrdí, že prípad je stále otvorený, doteraz neuzavretý), čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv. Z obsahu sťažnosti sťažovateľa však nevyplýva a ani sťažovateľ vôbec netvrdí, že sa doteraz domáhal na príslušnom súde ochrany svojho označeného práva.

Nevyužitie tejto zákonnej možnosti ochrany základných práv sťažovateľa nemožno nahradiť sťažnosťou na ústavnom súde, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až

vtedy, ak fyzická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd bol preto nútený sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nedostatok právomoci ústavného súdu zaoberať sa sťažnosťou sťažovateľa nemožno odstrániť, preto ústavný súd ani nevyzýval sťažovateľa na odstránenie iných nedostatkov podania (nepresne a nedostatočne formulovaný petit, chýbajúce plnomocenstvo na zastupovanie advokátom).

Navyše, ústavný súd zistil, že predmetná sťažnosť v časti týkajúcej sa sťažovateľom označených porušovateľov jeho základných práv - spoločnosti Q., s. r. o., a L., a. s., K., je podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj zjavne neopodstatnená z toho dôvodu, že nesmeruje proti takému orgánu, ktorý má atribúty orgánu verejnej moci. Z ustanovenia čl. 127 v spojení s čl. 124 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy totiž vyplýva, že sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa ochrany základných práv a slobôd proti takému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu uvedeného orgánu, ktorým tento autoritatívne zasiahol do právnej sféry sťažovateľa (I. ÚS 76/02). V danom prípade sťažnosť v časti smeruje proti subjektom súkromného práva (obchodným spoločnostiam), proti ktorým nie je možné podať ústavnú sťažnosť.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2005